

2023_Anul Aurel C. POPOVICI (XXXI): o stavilă sigură și tare?

- nu scăpa din vedere lucrurile din țările balcanice!

- am sacrificat prietenia franceză și stăm în fața aspirațiilor slave?

tribunism

Frământările ce se petrec împrejurul țerei noastre ne țin însă în continuă emoțiune și nu ne lasă să urmăm în toată liniștea lucrarea noastră culturală. Și mai ales agitațiunea surdă, de care

Austro-Germanul a fost acela, care a sădit în noi înstrăinarea ...

rasa maghiară posedă calități probate în decurs de un mileniu ... e poate unica rasă vitală pe lume!

Harta etnografică a Regatului Ungar

pe „aliații” noștri germani îi doare capul de Valachi ...?

șagunism

Aurel C. Popovici

TRIBUNA 1884

Anul tribunistului Aurel. C. Popovici

În „Tribuna” (Sibiu) nr. 75 din 2/14 aprilie 1891, apărea știrea „Biroul de presă maghiar și memoriul bucurescean”, reprodusă din „Budapesti Hirlap”, o sinteză a știrilor maghiare: «(...) „Pentru-că ar fi o răătăcire a crede că la spatele memorandumului român stau numai studenții din Bucuresci, care l-au subscris. Aici e vorba de o acțiune socială în proporțiuni mari, căreia studenții români servesc numai de firmă. Inițiatorii, răspânditorii sunt acele elemente mobile și neliniștite, care se țin de partidul irredenței române și pe care îi spriginesc numeroși politicieni, publiciști și erudiți ai românimii în nisuițele lor naționale. Nu încapă nici o îndoeală, că aceștia au servit memorandumului din cestiune și ținta lor este, ca prin tinerime să stârneasă în universitățile germane, franceze, engleze, italiene și prin aceste în păturile mai înalte ale străinătății prejudeții și opinione invidioasă în urma calumniilor. Fiecare poate înțelege, că la contraponderea unei astfel de acțiuni, tocmai contrapondul nu trebuie să lipsească (...) Lucrul nu e de desprețuit ... Stările zugrăvite aici, - zice „Kreuzzeitung”, sunt de astfel de natură, încât politicienii aceia din Europa, care de zeci de ani și-au ținut de datorință de a nu scăpa din vedere lucrurile din țările balcanice, odinioară turcești, trebuie să-și întindă atențiunea și asupra țărilor coroanei ungurești.

Pentru că aceleași dificultăți, care se pun în calea unei deslegări definitive a cestiunii orientale, este invederat, că sunt de a se căuta în Croația și în Transilvania, întocmai ca în Macedonia. (...). Nu suntem aplecați a intra în polemie cu „Kreuzzeitung”. Foaia aceasta, care a fost organul permanent al văieturilor săsesci ardelene și ca atare maghiarofagă oficială, cu sentimentalismul ei comic cade

acum în cursa memorandumului, nebăgând seamă, că irredenta română, care este îndreptată contra Maghiarilor, amenință și naționalitatea săsească. (...). Nu credem, că la provocarea foii „**Kreuzzeitung**” se va pune întreg **Schulverein-ul** în mișcare sau în Anglia bătrânul Gladstone va începe a pune la cale meetingurile masselor din cauza atrocităților contra Ungariei și în interesul **Daco-României**, cum au cu 13 ani înainte adunările protestatoare ale Bulgarilor. Articolul încheie mulțumind ziarului „**Kreuzzeitung**” și atrăgând atențiunea, că în Occident sunt mulți, care sunt seduși prin calomniile, și stăruiesc prelung publicul maghiar să spriginească tinerimea maghiară nu numai cu sfatul, ci și cu mijloace materiale, ca precât se poate mai curând să poată expedia contra-memorandumul.

Sub titlul „**Prietenia**” germană cetim în „**Kolozsvar**” dela 11 Aprilie n. următorul articol: „**În actuala situație internațională avem fără îndoială trebuință de alianța germană.** Germania însă ori și-când are trebuință, de a trăi în bune relațiuni cu o națiune, care formează **stavila de despărțire între marea germană și între cea slavă.** Și noi suntem o stavilă sigură și tare. Pentru-că rasa maghiară posedă calități probate în decurs de un mileniu în ceea-ce privesc susținerea unui stat, ea nu se află nici într'un fel de înrudire cu slavismul, nici în ce privesc originea, desvoltarea, obiceiurile și religiunea sa, și e poate unica rasă vitală pe lume, care - fără nici o înrudire de sânge - a primit cultura germană și o propagă.

Nu putem spune, că numai nu demult am fi făcut prea tare pe placul Germanilor. În trecut și în cel mai apropiat trecut regimului austriac i-a succedat a produce în Ungaria o propagandă antigermană, care singur numai prin faptul transacției nu se putea șterge din inimile Maghiarilor. (...) Și după-ce timp de vre-o câteva veacuri nu noi am fost aceia, care au servit la eludarea simpatiilor individuale, ci **Austro-Germanul a fost acela, care a sădit în noi înstrăinarea,** - ar fi deci de datorința Germanilor să iee inițiativa pentru împrăsciarea dispozițiilor neplăcute ce s'au înrădăcinat în noi. Și cu toate-că aceasta nu s'a întâmplat și din partea Germanilor numai ca de sămânță auzim declarațiuni amicale, - **națiunea maghiară a trecut în deceniile din urmă prin multe schimbări în ce privesc sentimentele anti-germane.** Se vede, că a fost destul ca ei să nu ne conturbe, să nu ne strice și să ne dea pace - și noi ne-am îndreptat spre ei cu mai multă prietenie. Ceea-ce însă nu era lucru ușor. Nu numai din cauza trecutului ce numai cu încetul se poate uita; dar nici din cauza acelei atitudine antipatice, ba de multeori chiar pline de ură, pe care o experiem mereu din partea rasei germane. De geaba n'am greșit și nici că am pute greși vre-odată în contra lor; de geaba formăm noi pentru ei așa zicând fortăreața de apărare în urma izolării noastre de rasă și în urma poziției noastre geografice, fortăreața a cărei păzire și întărire pentru ei e de interes cardinal; de geaba a primit țeara noastră și propagă cultura lor și **a dat un adăpost amical și liber deosebitelor fracțiuni ale rasei germane, care și-au părăsit patria strămoșească și care de sigur nu pot nicăiri trăi așa de liber și în pace ca și între noi.** - Degeaba sunt toate aceste, **pentru-că în opinia publică germană se propagă pe nedreptul și fără cruțare antipatia față cu Maghiarii,** care dela întemeierea patriei lor nu le-au făcut neplăceri decât cel mult în formă de dojană îndreptățită: dar' nici-odată din propriul lor îndemn și la inițiativa lor.

Presa din Germania nu se exclude dela nici un fel de atac ce se îndreaptă în contra rasei maghiare, fie acela o minciună cât de bruscă și cât de invederată. **La timpul său ei au tăbărit asupra noastră cu un grozav războiu ziaristic în interesul Sașilor „apăsăți”, cu o astfel de vehemență,** încât în urmă înșiși Germanii din Ungaria și au ridicat vocile protestare în contra defăimării patriei lor. **De curând pe „aliații” noștri germani îi doare capul de Valachi și cele ce le aruncă spre noi în această materie sunt adevărul gunoier al neadevărurilor.** În fiecare timp, cu fiecare privilegiu, când e vorba de mișcări antimaghiare, **presa germană e cel mai fidel canal de scurgere.** Așa se întâmplă aceasta mai de curând

în privința memorandumului bucurescean, pe care foile germane îl răspândesc și spriginesc cu mai mult zel, ca se exemplu presa rusească. Și așa e asta totdeauna. **Decând ne-am aliat cu Germania, de atunci dușmanii nostri au rămas aceiași.**

Am sacrificat prietenia franceză și stăm în fața aspirațiilor slave. Interesele noastre externe noi le aducem fidel în consonanță cu interesele germane și suntem gata a păși la o apărare comună în fiecare direcție, de unde suntem atacați; și după-ce Germania e mai mare și mai puternică, ea în ori-care procedere comună primesce partea cea mai mare din biruință; dacă e bătută, ea are de aceasta bătaie parte mai mică, decât ar ave țeara noastră mai mică; și după-ce rețeaua intereselor sale e mai extinsă ca a noastră, e permanent mai constantă eventualitatea, că mai curând trebuie să purtăm noi pentru ea, decât ea pentru noi vre-un războiu pacinic sau înarmat. **Ea e cel mai tare cu toate avantajile acestuia, noi suntem cel mai slab cu o mulțime de desavantajii în alianța Europei centrale.** Admitem și cu plăcere credem, că conducătorii politicei germane stau departe de acele goane, care se urmează prin ziare și prin adunări în contra noastră, - arătând, că noi încă tot nu am putut fi norocoși a dobândi simpatia opiniei publice germane, care, nu scim din ce cauză, am pierdut-o. Dar e fără îndoială foarte rău, că în Germania interesul politicei de stat nu poate să ajungă la o consonanță suficientă cu valorile de sentimente ale opiniei publice. Și în prima linie nu noi, rasa maghiară, am păgubi, dar în urma acestei disarmonii s'ar pute nasce vre-odată amărăciuni și tulburări în ce privesc raporturile „amicale” care există între noi și ale căror legături Germanii rău le păzesc. (...)

Se va zice, că „**Kreuzzeitung**” nu e organul guvernului. Aceasta o scim noi prea bine. Dar noi mai scim, că cercurile pe ale căror interese le reprezintă „**Kreuzzeitung**”, în continuu ne dușmănesc și ne persecută și că afară de ele sentimentele neamicabile față cu Ungaria se găsesc în cercuri largi mai ales în Prusia. Sau doară „**Nationalzeitung**”, „**Vossische**”, „**Allgemeine**”, „**Kölnische**” obiceiunesc a ne tracta preietenesce? Ce să însemneze aceasta? Ce impresie ar face în Germania, dacă noi ne-am încerca a răspândi sistematice simțăminte nesimpatice contra imperiului sau a părților lui?

Se vorbește totdeauna, când au lipsă de noi, despre alianța noastră ca una ce e întemeiată în mod ferm și pe opiniunea popoarelor. **Germanilor le place a se plânge, ca nu sunt întâmpinați cu simpatii deosebite în țări străine.** Ar fi timpul, ca ei să se examineze pe sine și cea ce contribuie ei pentru a-și câștiga aceste simpatii; o asemenea scrutare proprie li-ar ajuta a deslega în curând enigma”».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2023-anul-a-c-popovici-xxxi-o-stavila-sigura-si-tare-nu-scapa-din-vedere-lucrurile-din-tarile-balcenice-am-sacrificat-prietenia-franceza-si-stam-in-fata-aspiratiunilor-slave-171209.html>

În: *Tribuna*, 30 iulie 2023